

PRVI VTIS

Nemčija

Osnovne informacije o študiju in življenju v Nemčiji

Uvod

Slovenijo ter Slovenke in Slovence z Nemčijo ne povezuje le močno gospodarsko sodelovanje; geografska bližina, zgodovinske in kulturne vezi ter številne povezave na področju znanosti, raziskovanja in inovacij so ustvarile dobre pogoje za vse večjo koncentracijo slovenskega znanja v tej državi. Nemčija je privlačen cilj mladih, ki iščejo spodbudno okolje za razvijanje svojih znanj in talentov ter si želijo kariernih izzivov v dinamičnem in mednarodno naravnem okolju.

Čeprav se veliko mladih Slovenk in Slovencev odloča za študij in delo v Nemčiji, predstavlja preseljevanje in vključevanje v izobraževalni sistem te države določene izzive. V Društvu VTIS želimo s to brošuro novim ali bodočim študentkam in študentom omogočiti nekoliko lažji prehod v študijsko življenje v Nemčiji. Brošura je narejena na podlagi lastnih izkušenj naših članic in članov, ki se zavedamo pomena sodelovanja in uporabnosti kroženja znanja. V društvu zato upamo, da bodo naše izkušnje lahko prispevale k nekoliko lažji poti k vašemu načrtanemu cilju.

V prvem delu brošure tako predstavljamo študijske možnosti v Nemčiji, pri čemer je poudarek na primerjavi s študijskimi izkušnjami na slovenskih univerzah. Ker je v študij poleg časa in truda potrebno vložiti tudi nekaj denarja, se v nadaljevanju osredotočimo na možnosti financiranja za slovenske državljanke in državljane. Poleg štipendij in študijskih posojil namenjamo v tem delu pozornost oblikam zaposlitev, s katerimi se boste lahko srečali med študijem v Nemčiji. Če boste med svojim študijem opravljali eno izmed tovrstnih zaposlitev, se boste prej ali slej srečali tudi z nemškim davčnim sistemom. V brošuri vam bomo predstavili nekaj osnovnih podatkov o njem in vas opozorili na pogoste postopke. Poleg davčnih se bomo pomudili še pri osnovah zdravstvenega sistema, pri čemer bo poudarek ponovno na zornem kotu slovenske študentke ali študenta.

Če se boste odločili za študij na eni izmed nemških izobraževalnih ustanov, vas bomo z veseljem sprejeli v svojo družbo, kot člana Društva VTIS. Društvo od začetka tega leta v Nemčiji zastopa poseben odbor, ki organizira srečanja članic in članov v Nemčiji in tako skrbi za mreženje z drugimi slovenskimi študentkami in študenti na študiju v Nemčiji ter ponuja prostor za povezovanje s predstavniki slovenskih in nemških izobraževalno-raziskovalnih institucij, pa tudi gospodarstva.

VSEBINA

Pogumno z nemščino	2
Študijske možnosti	3
Šolnine, najemnine in drugi prispevki	4
Financiranje študija	5
Delo in davki	6
Zdravstveno zavarovanje	6
Druženje in šport	7

Pogumno z nemščino

Če se zanimate za študij v Nemčiji, se v večini primerov ne boste mogli izogniti nemščini. Če hočete študirati na eni izmed nemških visokošolskih ustanov, boste običajno morali dokazati, da v zadostni meri obvladate nemški jezik, najpogosteje na podlagi preizkusa *Test DaF*. Potreben nivo znanja nemščine je odvisen od izbrane študijske smeri. Tako se denimo v humanističnih študijskih programih pričakuje višjo stopnjo znanja nemščine kot v naravoslovnih programih.

Znanje nemškega jezika vam ne bo prišlo prav samo pri zbiranju informacij o konkretnih študijskih programih na spletu ali pozneje pri urejanju dokumentacije na izobraževalni ustanovi, upravni enoti ali banki. Z aktivnim znanjem nemščine se boste prav tako lažje vključili v večinsko nemško prebivalstvo in se povezali z nemškimi kolegicami in kolegi. To vam bo med drugim prišlo prav pri opravljanju študijskih obveznosti (sodelovanje pri skupinskih nalogah, projektih, pomoč pri razumevanju vsebin ipd.), pri piljenju jezikovnih in kulturnih kompetenc, npr. ob sproščenem druženju ob koncu tedna, pri preživljanju prostega časa v interesnih dejavnostih itn. V tujini boste namreč ne le študirali, temveč – ne glede na nadaljnji potek vaše življenjske poti – preživeli vsaj nekaj mesecev, največkrat pa let, ki jih boste zagotovo bolj kakovostno preživeli v prijetni družbi.

Gotovo vas bo na začetku strah, da boste v vsakodnevni situacijah naredili preveč slovničnih napak, a za razliko od pouka nemščine in mature tukaj ne gre za točko več ali manj pri testu, temveč za reševanje vsakodnevnih izzivov, lastno predstavitev, od česar bo odvisna vaša uspešnost – bodisi pri urejanju pravnih zadev ali pri navezovanju osebnih stikov. Zato kar pogumno po nemško!

PODATKI NA DLANI

Test DaF

Podrobnosti o poteku, načinu ocenjevanja in cenah opravljanja preizkusa najdete na naslednji povezavi:

<https://www.testdaf.de>

POZOR!

Nosilec preizkusa žal še vedno nima izpitnega centra v Sloveniji, tako da se boste morali za ta namen odpraviti v tujino (npr. Zagreb).

Študijske možnosti

Izbira študija

Prva očitna razlika nemškega visokošolskega sistema v primerjavi s slovenskim je njegova široka ponudba – v pravem pomenu besede. V Nemčiji namreč nimate na razpolago le štirih univerz in nekaj dodatnih ustanov kot v Sloveniji, temveč lahko izbirate med več kot štiristo tovrstnimi ustanovami.

Na srečo vam ne bo potrebno preučiti ponudbe vsake izmed njih, saj veste, katero področje oz. študijska smer vas zanima. Poleg tega kriterija boste izobraževalne ustanove gotovo zožili glede na njihov sloves (npr. tehnično usmerjena univerza, dobre povezave z gospodarstvom ipd.), pri čemer vam bodo v pomoč razni študijski vodniki (glej rubriko *Podatki na dlani*).

Pri izbiri velja opozoriti na razliko med javnimi in zasebnimi izobraževalnimi ustanovami. Medtem ko so za prve značilni večje število študentk in študentov in manjši študijski stroški (v večini primerov vam trenutno ni potrebno plačati šolnine, temveč le vsakokratni semestrski prispevek, t.i. *Semesterbeitrag*), lahko na zasebnih v zameno za vsakokratno šolnino pričakujete manjše študijske skupine in posebne (ob)študijske ponudbe in pristope, včasih so možne tudi težave pri priznavanju pridobljenih nazivov (nostrifikacija; več na spletnih straneh ENIC-NARIC centra) ob povratku v Slovenijo oz. omejitve pri pridobivanju štipendij. V določenih primerih namreč štipendijo v tujini lahko dobite le v primeru študija na javni ustanovi.

PODATKI NA DLANI

Iskanje študijskih programov

- Uradna spletna stran nemškega ministrstva za izobraževanje in raziskave *Studieren in Deutschland*: www.study-in.de/de/studium-planen/studienfach-und-hochschule-finden
- Informativni portal nemške rektorske konference *Hochschulkompass*: www.hochschulkompass.de/hochschulen/hochschulen-in-deutschland-die-hochschulsuche.html

Struktura študija

Struktura študija v Nemčiji je zelo podobna slovenski, saj tudi tu velja bolonjski visokošolski sistem. Prva stopnja (*Bachelor*) in druga stopnja (*Master*) se deli na več **polletnih semestrov**. Predavanja v zimskem semestru (*Wintersemester*) potekajo od sredine oktobra do začetka februarja, nato sledijo izpiti in krajše počitnice (*Semesterferien*) do začetka poletnega semestra (*Sommersemester*). Ker se ta začne šele v začetku aprila, se predavanja zavlečejo do sredine julija. **Izpiti** so tako povečini **sredi poletja**, ko vaše slovenske prijateljice in prijatelji uživajo na morju. Vendar ne skrbite, septembra imate še dovolj časa za odmor.

Po večini se pišejo izpiti iz določenega predmeta le enkrat na semester, pri nekaterih predmetih se pred začetkom naslednjega semestra ponudi možnost ponavljalnega izpita (*Nachholklausur* ali *Wiederholungsprüfung*). Vendar pozor, izpit iz posameznega predmeta smete običajno pisati največ trikrat, potem sledi izključitev iz univerze (*Exmatrikulation*). Pogojev za napredovanje v višji semester navadno ni, za nadaljevanje študija oz. za pisanje določenega predmeta ali diplome pa je včasih potrebno zbrati **zadostno število kreditnih točk ECTS**.

Šolnine, najemnine in drugi prispevki

Ob začetku leta 2015 na javnih izobraževalnih ustanovah v nobeni izmed šestnajstih zveznih dežel šolnine **ni potrebno** plačati (prej po večini okrog 500 € na semester). Če študentka ali študent prekorači redni čas študija (*Regelstudienzeit*) lahko visokošolski zavod ob vsakem nadaljnjem vpisu v višji semester zaračuna posebno pristojbino (*Langzeitstudiengebühr*; od 500 € dalje na semester).

Ob vsakem vpisu v višji semester (*Rückmeldung*) je vseeno potrebno poravnati **semestrski prispevek** (*Semesterbeitrag*). Ta obsega vpisnino, prispevek za študentsko organizacijo in pogosto še pristojbino za subvencionirani prevoz z javnim lokalnim in regionalnim prometom. Zadnja pristojbina je največkrat v obliki **semestrskе vozovnice** (*Semesterticket*), ki stane nekje med 70-350 evrov, odvisno od dežele in obsega ponudbe javnega prevoza (zgolj po mestu ali širše).

Sobe v nemških **študentskih domovih** so precej dražje od slovenskih, cene se gibljejo med 200 in 400 evrov mesečno. Najem stanovanja v lastni izvedbi vas ponavadi stane še več, četudi si ga delite z več študenti.

PODATEK NA DLANI

Čas predavanj*:

Poletni semester:
13. 4. 2015 – 18. 7. 2015:

Zimski semester:
12. 10. 2015 – 6. 2. 2016

*Velja za večino univerz v Nemčiji.

PODATKI NA DLANI

Ko boste iskali sobo v študentskih domovih, se obrnite neposredno na posameznega upravljavca študentskih domov (običajno t.i. *Studentenwerk*). Če iščete sobo na prostem trgu, vam bodo v veliko pomoč naslednje posredovalnice sob:

-> www.wg-gesucht.de

-> www.studenten-wg.de

Financiranje študija

Stroški študija so višji kot v Sloveniji. Pomoč pri financiranju lahko poiščete na raznih skladih, ki nudijo štipendije za študij v tujini. Spodaj so na kratko opisani zgolj najbolj znani.

-> Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije

Štipendije, ki pridejo v poštev za študij v Nemčiji :

- Zoisova štipendija
- Štipendija Ad futura za študij v tujini
- Štipendija programa Erasmus+
- Likarjeva štipendija

Štipendija Ad futura je najvišja in znaša 1000 evrov mesečno. Več informacij najdete na spletni strani javnega sklada.

<http://www.sklad-kadri.si/si/izobrazevanje-v-tujini/>

-> DAAD

DAAD (*Deutscher Akademischer Austauschdienst*) je nemška organizacija, ki spodbuja mednarodno sodelovanje visokih šol. Za tuje študente in študentke, ki nameravajo študirati v Nemčiji, ponujajo vrsto štipendij in financiranje jezikovnih tečajev. Na njihovih straneh boste našli tudi povezave do drugih ponudnikov štipendij v Nemčiji.

<https://www.daad.de/deutschland/de/>

-> BAföG

Državna štipendija BAföG (*Bundesausbildungsförderungsgesetz*) je namenjena tistim študentom v Nemčiji, katerih prejemki družine ne presegajo povprečnega mesečnega dohodka na družinskega člana v Zvezni republiki Nemčiji. Do nje so upravičeni tudi tuji študenti, državljani EU, in sicer od dopolnjenega drugega leta bivanja v Nemčiji. Ker je standard v Nemčiji višji kot v Sloveniji, je prav tako višji prag za pridobitev štipendije. Če se nameravate prijaviti, je potrebno predložiti vsa potrdila (prevedena!) o prejemkih vaše družine v Sloveniji.

<https://www.bafög.de/>

Delo in davki

DRUŠTVO
V TUJINI
IZOBRAŽENIH
SLOVENCEV

Delo med študijem – *Minijob*

V Nemčiji takšne oblike študentskega dela kot v Sloveniji ne poznajo. Obstaja pa tako imenovana oblika *Minijob*, ki omogoča mesečni zaslužek do **450 evrov brez davka**. Z minimalno urno postavko 8,5 evra bruto to pomeni, da lahko opravite največ 52 ur mesečno. Če zaslužite več kot 450 evrov mesečno, morate plačati socialne prispevke in davek.

Delovna praksa

Večina študentov v Nemčiji mora v okviru študija opraviti tudi obvezno delovno prakso (*Pflichtpraktikum*), ki lahko traja od enega do več mesecev. Obvezna delovna praksa ni povsod plačana. Se je pa stanje nekoliko izboljšalo, odkar je v veljavo stopil **Zakon o minimalni plači** (t.i. *Mindestlohngesetz*), saj velja tudi za študente, ki opravljajo delovno prakso na lastno željo (*freiwilliges Praktikum*). Zakon tako tudi njim zagotavlja minimalno urno postavko 8,5 evra bruto in vse druge pravice iz delovnega razmerja, npr. zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, kot jih imajo redno zaposleni.

Če se po študiju nameravate zaposliti v Nemčiji, je možno **stroške študija** deloma vračunati v **oprostitvev davka** (*Steuerabsetzung*). To pomeni, da lahko v prvih letih zaposlitve plačate toliko manj davka na plačo, kolikor sredstev ste med študijem porabili za nakup študijske literature, za najemnino, stroške javnega prevoza in druge izdatke, povezane z vašim študijem.

Zdravstveno zavarovanje

Študentkam in študentom iz drugih držav članic EU v Nemčiji ni potrebno skleniti dodatnega zdravstvenega zavarovanja, saj kot dokazilo pri vpisu v izbrani študijski program zadošča **Evropska kartica zdravstvenega zavarovanja**. Če želite med študijem v tujini imeti dodatno zdravstveno kritje, se lahko pri posameznih slovenskih zavarovalnicah pozanimате o možnih oblikah zavarovanja.

Več informacij:

<https://www.zzzs.si/zzzs/konv/konv.nsf/obrazec?openform>

PODATKI NA DLANI

Podrobnejše informacije, povezane z delom med študijem in drugimi možnimi oblikami dela, lahko najdete na uradni spletni strani nemškega zavoda za zaposlovanje:

-> <http://www.arbeitsagentur.de>

Več nemških univerz je ustanovilo posredovalnico del *Stellenwerk*, na kateri lahko iščete tudi študentska dela – tako na sodelujočih univerzah, kot na prostem trgu:

-> <http://www.stellenwerk.de/start.html>

DRUŠTVO
V TUJINI
IZOBRAŽENIH
SLOVENCEV

Druženje in šport

V Nemčiji živi, dela in študira veliko Slovencev, tako da ne boste sami. Seznam slovenskih društev v južni Nemčiji najdete na spodnji povezavi.

<https://koslovenija.wordpress.com/drustva/>

Če nameravate študirati v **Münchnu** in ste ljubitelj nogometa, se lahko pridružite slovenskemu Nogometnemu klubu Slovenija München e.V., ki trenutno igra v Royal Bavarian Ligi (RBL).

NK Slovenija München z navijačicami:

PODATKI NA DLANI

Društvo Drava iz Augsburga vsako leto v začetku poletja organizira **Nogometni turnir slovenskih ekip v Nemčiji.**

Slika: Anžej Gračner

Nemčija je znana tudi po odličnem pivu, zato tukaj ne boste žejni. Priporočamo vam obisk münchenskega *Oktoberfesta*, ki velja za najbolj obiskan pivski dogodek na svetu.

PODATEK NA DLANI

Oktoberfest 2015:

19. september – 4. oktober

Spletna stran:

<http://www.oktoberfest.de/>

O Društvu VTIS

Društvo VTIS je bilo ustanovljeno z namenom povezovati in zastopati interese slovenskih državljanek in državljanov, ki se v okviru študija izobražujejo ali so se izobraževali oziroma opravljajo ali so opravljali raziskovalno dejavnost na izobraževalno-raziskovalnih ustanovah v tujini. Želimo delovati v interesu celostnega spodbujanja izobraževanja za splošno dobro in blaginjo.

Društvo predstavlja in skuša približati študij ter raziskovalno dejavnost v tujini tistim, ki se zanju zanimajo. Prizadeva si spodbujati medsebojno sodelovanje slovenskih strokovnjakinj in strokovnjakov, ki delujejo v tujini, in njihovo sodelovanje z izobraževalno-raziskovalnimi ustanovami in gospodarstvom v Sloveniji in tujini.

Društvo želi sodelovati pri oblikovanju izobraževalnih in raziskovalnih programov v Sloveniji z uporabo izkušenj in najboljših praks iz tujine, prav tako pa si prizadeva sodelovati pri oblikovanju pogojev za prenos znanja v tujini izobraženih Slovenk in Slovencev.

Več informacij o društvu, prihajajočih dogodkih in pogojih za članstvo najdete na spletni strani www.drustvovtis.si.

DRUŠTVO
V TUJINI
IZOBRAŽENIH
SLOVENCEV

Društvo v tujini izobraženih Slovencev

Rimska cesta 22
1000 Ljubljana

www.drustvovtis.si

E-naslov: info@drustvovtis.si

Kolofon

Prvi VTIS: Nemčija

Osnovne informacije o študiju in življenju v Nemčiji

Avtorja: Jernej Biščak, Matic Češnovar

Izdalo:

Društvo v tujini izobraženih Slovencev, Rimska cesta 22, 1000 Ljubljana

Odbor za Nemčijo:

nemcija@drustvovtis.si

Ljubljana, 2015

© Vse pravice pridržane.

Izdajatelj brošure ne odgovarja za vsebino in točnost navedb na navedenih spletnih naslovih.

Slika: tourismus.meinestadt.de.

